

*BSNC-voorzitter Edward van der Geest en directeur Breedtesport van NOC*NSF Guido Davio ontvangen symbolisch het duurzaamheidslabel kunstgras (Foto: NOC*NSF)*

Duurzaamheidslabel voor kunstgras schept duidelijkheid

Half januari werd het duurzaamheidslabel voor kunstgras officieel gepresenteerd op Papendal. Het is een volgende stap in de verduurzaming van de sportinfrastructuur. Het label is vanaf 2026 verplicht voor nieuwe sportproducten en zal vanaf 2027 beschikbaar zijn voor alle producten op de Sportproductenlijst van Sportinfrastructuur.nl. Daarmee is het label toepasbaar in de praktijk en kunnen gemeenten en adviesbureaus op objectieve wijze duurzame keuzes maken op kunstgrasgebied. De bedoeling is dat alle producten op de Sportproductenlijst uiteindelijk gelabeld worden, zegt Bob Thomassen van NOC*NSF.

Auteur: Wijnand Meijboom

Bob Thomassen is projectleider van de sportkoepel en was voorzitter van de werkgroep die zich over de labeling van kunstgras heeft gebogen. De eerste aanzet hiervoor was in feite al in 2018, toen in het eerste Sportakkoord afgesproken werd om de Nederlandse sportinfrastructuur te verduurzamen. 'Onderzoek leidde tot een waslijst aan adviezen en uiteindelijk tot het upgraden van het Kwaliteitszorgsysteem. Een onderdeel daarvan was de vraag hoe we de sport, dus ook de sportaccommodaties, duurzamer kunnen maken', vertelt Thomassen. 'CE Delft onderzocht in opdracht van het ministerie hoe de BOSA-subsidie zodanig ingericht kon worden dat de duurzaamheid was geborgd. Investerings in duurzamere keuzes zouden dan een hoger percentage subsidie krijgen. NOC*NSF heeft destijds het voorstel van het duurzaamheidslabel ingebracht, vergelijkbaar met dat voor bijvoorbeeld koelkasten. Uiteindelijk is dat ook in het definitieve advies van CE Delft aan het ministerie gekomen.'

Een bezoek van Thomassen aan Brussel bracht de zaak in een stroomversnelling. 'Ik hoorde de directeur van een grote kunstgrasproducent zeggen dat hij af wil van greenwashing in deze sector. Dat was heel verhelderend. De industrie wil namelijk zelf ook duidelijkheid. Men zegt het meestal niet hardop, maar heeft wel last van valse concurrentie. Met dit nieuwe duurzaamheidslabel wordt de concurrentie nu eerlijker. Verkooppraatjes kunnen natuurlijk nog steeds werken, maar de labels geven objectief aan hoe duurzaam een bepaalde kunstgrasmat is. Ik bespeurde dan ook een grote bereidheid bij de industrie om zo'n label in te voeren, toen mijn collega Wilko Zuidema, expert kwaliteitszorgsysteem bij NOC*NSF, in oktober een presentatie hield bij de ESTC.'

Gidsland

Het Nederlandse idee om een duurzaamheidslabel op kunstgras te plakken dat in de praktijk objectief getoetst kan worden, sluit aan bij de Europese inspanningen van de afgelopen jaren

om de footprint van producten bij wet te regelen, de zogenaamde Product Environmental Footprint (PEF). Thomassen: 'Wij zouden op dit gebied kunnen dienen als een soort gidsland voor Europa. Wij zijn voorloper en met dit duurzaamheidslabel al goed voorbereid op Europese wetgeving, die er sowieso komt.'

Werkgroep

Eind augustus startte een werkgroep onder voorzitterschap van Thomassen met de ontwikkeling van een onafhankelijk duurzaamheidslabel voor kunstgras. De werkgroep bestond verder uit Rik van Kraaij (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland), Michael Poot (Kenniscentrum Sport & Beweging), Teun Wouters (Finovi), Chris van Genugten (Tarkett Benelux), Stefan Diderich (ESTC), Jasper

'Ik hoorde de directeur van een grote kunstgras-producent zeggen dat hij af wil van greenwashing in deze sector; dat was verhelderend'

Bob Thomassen

Eppingbroek en Cas Kaptein (One-DNA) en Wilko Zuidema (NOC*NSF). Thomassen: 'We zijn uiteindelijk maar vier keer bij elkaar geweest. Het verliep heel soepel, ook doordat we bestaande initiatieven, regelgeving en methodieken zoals LCA, PEF, PEFCR, MKI en NMD bij elkaar hebben gebracht. Aanvankelijk wilden we geen aannemers in deze werkgroep, omdat zij commerciële belangen hebben. Maar Chris van Genugten schoof aan omdat de directeur van zijn bedrijf van greenwashing af wil, en Teun Wouters heeft veel kennis over duurzaam kunstgras en is intrinsiek gemotiveerd. Bovendien vormen zij een mooie brug naar hun collega's in de industrie', zegt Thomassen.

Eenvoudig, begrijpelijk en herkenbaar

Uiteindelijk ontstond er een duurzaamheidslabel dat inhoudelijk een combinatie is van elementen uit de Europese PEF en de milieukostenindicator (MKI). De data worden geborgd in de Nederlandse milieudatabank. Het label kent verschillende niveaus: van A tot en met G. Er is bewust gekozen voor deze bekende onderverdeling om het 'eenvoudig, begrijpelijk en herkenbaar' te houden, zoals Thomassen uitlegt. 'Niet alles hoeft direct A te zijn. Er is natuurlijk tijd nodig om producten te verduurzamen. Een goed voorbeeld hiervan is de discussie rondom infill met rubber korrels. Afgelopen jaar zijn er voor het eerst minder velden met deze niet-duurzame infill aangelegd, terwijl de ophef over de milieubelasting hiervan acht jaar geleden al begon.'

De verwachting is dat steeds meer producten met een laag niveau van het duurzaamheidslabel zullen afvallen en niet meer gemaakt zullen worden. 'Als op den duur zeg twintig procent van de producten onder label A zou vallen, zullen wij onze rekenmethode verzwaren om de industrie te blijven stimuleren. De doelstelling is om de beste vijf procent onder label A te laten vallen. Dit peilen we ieder jaar; op basis van de resultaten herstellen we vervolgens de verdeling van de labeling over het uiteindelijke MKI-bedrag.'

Het duurzaamheidslabel heeft betrekking op de toplaag, inclusief eventuele infill en shockpads. De fundering en onderbouw van het sportveld vallen er niet onder, omdat die in het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem ook losgekoppeld zijn. 'Het is niet uitgesloten dat hier in de toekomst ook een label voor komt, want deze materialen zijn al bekend in de Nationale

'Voor de industrie is het belangrijk dat er eerlijke concurrentie is'

Milieudatabase (NMD). Na kunstgras volgen de andere sportproducten van de lijst, zoals binnenvloeren. In feite kun je natuurlijk eindeloos doorgaan met het labelen van producten. Zo kreeg ik laatst de vraag of er ook een duurzaamheidslabel voor tennisballen in de maak is.'

Het is de bedoeling dat producenten met behulp van de handleiding en een onafhankelijke deskundige zelf LCA's opmaken. Vervolgens moet het resultaat nogmaals worden geverifieerd om uiteindelijk in de Nationale Milieudatabase te worden opgenomen. 'Dan koppelen wij de resultaten van de NMD aan de sportproducten op de Sportproductenlijst. Het label schept duidelijkheid in de bestaande wirwar van duurzaamheidsclaims. Dergelijke claims zijn altijd discutabel. Dit nieuwe label is onafhankelijk en zal er uiteindelijk voor zorgen dat niet-duurzame producten verdwijnen. Voor de industrie is het belangrijk dat er eerlijke concurrentie is; gemeenten en adviesbureaus kunnen op duurzame wijze keuzes maken die onafhankelijk geverifieerd zijn. Daarnaast is het mogelijk om het label als eis op te nemen in aanbestedingen, waarmee duurzaamheid kan worden gewaarborgd. Dat is de grootste winst van dit label.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!